

ARMÉNÝTT

INTRESSEFORUM FÖR MARKSTRIDSKRAFTERNA NR 1 2014

FÖRDJUPNING AR TAKTIK FÖRDRÖJNINGSSTRID

Sidorna 7-9

NU LÄMNAS VI CNL

Sidorna 16-17

NY INSATS MINUSMA

Sidorna 10-11

INNEHÅLL

VÅR SJÄLVBILD	4
ARMÉTAKTISK CHEF HAR ORDET	6
FÖRDRÖJNINGSTRID	7-9
NY INSATS MINUSMA	10
PERSONNEL RECOVERY-UNDSÄTTNING	12
PR I MALI	15
NU LÄMNAR VI CNL	16
EUTM SOMALIA	18

Innehållsansvarig: ATS och PROD Armé

Kontakt: Överste Stefan Smedman, tf SC ATS

Ansvarig utgivare: Informationsdirektör Erik Lagersten

Redaktör: Anita Grunwald

Omslagsfoto: Mattias Hult / Försvarmakten

Foton, där inget annat anges: Försvarmakten

Illustrationer: Ur Reglemente för Markoperationer FU 2010 / Autotech och Markstridsskolan

Grafisk formgivning: Maria Norlin FMV-FSV Grafisk produktion Stockholm

Detta är ett kvitto på att;

Vi har, Vi gör och Vi kan!

Efter omorganisationen (140101) för ATS och ProdA med påföljande och i vissa avseenden omfattande påfrestningar har ytterligare cirka ett halvår passerat och för båda våra organisationer har arbetsbördan ibland varit tung. Vi gör fortsatt allt i syfte att, inom våra respektive ansvarsområden, göra vårt bästa för Arméns förband vad avser insatsledning, produktionsledning och utveckling.

Vid ATS har det visat sig att vår organisation tillräckligt väl klarar nuvarande belastning vilket fortsatt främst omfattar internationella insatser.

Största friktionerna för ATS, och för vilket nu dialog med högre chef pågår avseende eventuell justering, råder främst inom vår förmåga till logistikledning. Här finns behov vilka behöver lösas i närtid.

Vi fortsätter att utveckla vår stående order och härvid ser vi också framför oss ett viktigt arbete med koordinering med/mot högre chef avseende SOFI, stående order för insats, Nat respektive SOFI Int vilka förhoppningsvis på ett bra sätt skall stödja allas verksamhet.

I detta nummer av Arménytt kan vi som vanligt ta del av en bra mix av; intryck från insatser, framtida utveckling avseende vår förmåga samt ytterligare lärande genom en fördjupning inom Arméreglemente Taktik 2013.

För flera av ATS personal och inte minst många i chefsposition gav medverkan vid övningen Viking 14 mycket goda resultat och därför är vi särskilt stolta. Vid denna övning fick vi också ett bra stöd från Arméns produktionssida i form av följebefäl på olika nivåer, tack för hjälpen.

Detta är ett kvitto på att;
Vi har, Vi gör och Vi kan!

Trevlig läsning.

OBS: glöm inte att göra din röst hörd på Armébloggen.

C Tistam, Överste
Stabschef ATS

Red. anm.

Sedan detta skrevs så har öv Christer Tistam bytt befattning och är nu C Livgardet. Vi tackar honom för allt han har gjort här på ATS och önskar lycka till i framtiden. Vem som blir ny SC på ATS får vi veta efter sommaren.

Arménytt finns även på:

Försvarets webbplats
www.forsvarsmakten.se/armenytt

Intranätet - Emil
På startsidan välj "nyhetsbrev" bland
snabblänkarna till vänster

VÅR SJÄLVBILD

Mina första månader som arméchef har som förväntat varit dynamiska och innehållsrika. Jag har strävat efter att vara ute vid förbanden så mycket som möjligt, även om också andra saker har tagit min tid i anspråk.

Mina tankar har den senaste tiden kommit att alltmer kretsa kring begreppet självbild - den bild som vi upplever av oss själva som Sveriges armé och vad vi därmed också förmedlar till vår omvärld. Mycket av det militära och ledarskap handlar om psykologi, om känslor. Vi som har fått förmånen att vara chefer och ledare inom armén vet hur viktigt det är att uttrycka

saker som de är, varken bättre eller sämre, och att skapa förväntningar kring detta.

Den självbild som vi inom armén bör ha och förhålla oss till är att vi, mer än övriga stridskrafter, är mitt inne i ett arbete att bygga något delvis nytt. Vi bygger krigföringsförmåga på marken med de nya förutsättningar som det frivilligt rekryterade försvaret innebär.

Vi som har fått förmånen att vara chefer och ledare inom armén vet hur viktigt det är att uttrycka saker som de är, varken bättre eller sämre, och att skapa förväntningar kring detta.

Det arbetet kommer att ta decennier i anspråk. Det kommer att kräva mycket av oss och vi kommer under resans gång att upptäcka och lära oss många nya saker. Mycket är viktigt i den situation vi befinner oss i och jag vill särskilt lyfta fram några saker:

- Grunden för vår verksamhet och berättigande är väpnad strid mot en kvalificerad motståndare.
- Vi behöver sätta kvalitet före kvantitet.
- Vi behöver en stabil och kraftfull basorganisation för att kunna bygga en stabil och kraftfull insatsorganisation.
- Det kortsiktigt viktigaste vi gör är att se till att de insatta förbanden och soldaterna får det stöd de behöver och har rätt till.
- Det långsiktigt viktigaste är att vi lyckas bemanna den nya organisationen med rätt människor på rätt plats och tillräckligt länge.

När vi genomför det här stora projektet får vi inte glömma bort att vi inte bygger från ett noll-läge. Vi har mycket kompetens, resurser och annat från tidigare som i högsta grad är användbart redan nu. Det är och skall vara den andra delen av vår självbild. Även om personalen, materielen, anläggningarna och planerna inte är fullt organiserade och övade i den nya organisationen, skall vi komma ihåg att vi HAR, GÖR och KAN en hel del redan nu. Även om vi inte kan anfälla direkt ur förråden och garnisonerna just nu finns en kraft som vi ska vara medvetna om, värna och vara stolta över.

Trots att vi inte har varit särskilt organiserade för detta har vi lyckats genomföra operationer i Gaza, Kongo,

Cypern, Bosnien, Kosovo, Afghanistan för att nämna några av de internationella operationer vi har deltagit och deltar i.

Vi har också genomfört och genomför de nationella uppgifter som vi har att lösa i nuvarande omvärldsläge.

Innan vi också kan strida framgångsrikt mot en kvalificerad motståndare kommer det att dröja den tid som det tar att rekrytera och utbilda personalen, materieförsörja och samöva förbanden. Innan hela den resan är genomförd kan vi lösa och löser vi uppgifter såväl nationellt som internationellt med det arv som vi har disponibelt.

Arméns självbild är alltså att vi håller på att bygga den nya armén och på den vägen alltid är beredda att lösa uppgifter med de resurser vi för stunden disponerar.

Mina bästa dagar som arméchef är de jag lyckas tillbringa ute vid förbanden. Det kan gälla inspektioner eller chefsbesök, att öva strid i bebyggelse vid MSS med NATOs armétaktiske chef generallöjtnant Ben Hodges, att framrycka med och skjuta Archer vid artilleriregementet med Schweiziske arméchefen generallöjtnant Dominique Andrey, att delta i övningar med soldater och förband eller att få delta i enkla och dubbelriktade samtal med personal ute vid förbanden.

Allt detta ger mig ett kvitto och en upplevelse av all kunskap och vilja som finns och rätt hanterad kommer att leda oss mot målet.

Generalmajor Anders Brännström
Arméchef

ARMÉTAKTISK CHEF HAR ORDET

Fem månader i befattningen som Armétaktisk chef har gett mig många och goda intryck och erfarenheter. Utmaningar finns framför oss och dessa balanseras med realistiska ambitioner ute vid förbanden.

Foto: Jesper Tengroth / Försvarsmakten

Vid Krigsförbandschefsmötet i februari förmedlade jag mina tre fokusområden; Marktaktisk ledning, öka kunskapsbredden inom begreppet "system av system" samt försvarsplanering. Dessa fokusområden är inte bara mina ambitioner att utveckla arméns krigföringsförmåga, det är riktlinjer i mitt "beslut i stort" för Armétaktiska staben – och som därmed utgör styrningar för ATS planering, genomförande och uppföljning samt utvärdering.

En annan viktig utgångspunkt är med det vi har "här och nu" – inte med långsiktiga målbilder! Vi måste kunna hantera dagens förmåga att leverera effekt utifrån gällande krav i bland annat FM Insatsplan 14 – och ha en uppfattning om hur denna förmåga successivt förändras – och med bäring mot långsiktiga målbilder, för dit ska vi ju. Detta då vi fortsätter vår personella tillväxt och materiella förnyelse, som sker årligen.

Jag har nu en samlad bild över verksamheten vid krigsförbanden inom ramen för mina fokusområden. Ambitionen att nära följa och delta vid SÖB:ar, LTÖ, fältövning etc., har redan uppnåtts. Jag samt stabsofficerare ur ATS deltog en dag då 41.mekbat genomförde en SÖB i "sin terräng" – en uppfriskande och riktigt bra verksamhet. SÖB:en genomfördes enligt tradition, spika, måla, rek, förslag – som följdes av diskussionspel. Det som glädde mig mest var att förbandets chefer verkligen hade utgångspunkten "här och nu" och professionella chefer redogjorde för alternativa lösningar givet de resurser vi disponerar – eller kanske har brist av.

Order för "bataljonsstridsgrupper" har nu getts ut där syftet är att skapa förutsättningar för att kunna ge-

nomföra planering och nödvändiga förberedelser för att kunna svara upp mot ställda krav i FM Insatsplan 14 – men även på längre sikt. Nästa steg blir att jag avser följa upp detta i form av föranmälda kontroller – men även icke föranmälda. Syftet är att stödja krigsförbandschefer att öka kunskapen inom begreppet "system av system" samt utveckla och realiserbarhetspröva vår försvarsplanering.

I slutet av april bjöd jag in reservofficerare krigsplacerade vid ATS i syfte att förmedla information och lära känna dem. Ur mitt perspektiv en mycket välinvesterad dag och jag är imponerad över den kompetens och erfarenhet som finns hos "våra reservare"!

Markstridsskolan har lämnat en arbetslägesredovisning inför ATCH Fältövning som genomförs vecka 441. Jag är övertygad om att detta kommer bli en bra fältövning med en bra balans mellan att utveckla krigföringsförmågan och att öka vår kunskap om "system av system" men även om delar av Sverige. Men för att effekten skall bli den avsedda så förutsätter det att deltagarna är väl förtrogna med Arméreglemente Taktik och Markstridsreglementen – så börja läs!!

Att utveckla brigadförmåga är en viktig målsättning – men för att vi ska lyckas med detta så krävs att vi gör detta tillsammans med alla de förband som skall kunna verka inom en markoperation. Det är detta som är "system av system".

Jag önskar er alla en fortsatt trevlig sommar!

Brigadgeneral Stefan Andersson
Armétaktisk chef

Fördjupning AR Taktik: Stridssättet

FÖRDRÖJNINGSS- STRID

Inom armén beskriver vi fyra olika metoder för att genomföra strid, de så kallade stridssätten. Stridssätten är anfall, försvar, fördröjningsstrid och avvärjningsstrid. Stridssätten är inte samma sak som stridsuppgifter, de är istället olika metoder för att lösa vissa uppgifter. Till exempel kan stridsuppgiften "fördröja" lösas med stridssätten anfall och fördröjningsstrid.

Foto: David Gernes / Combat Camera

Stridssätten har varierat över tiden och i Arméreglemente II från 1954 finns endast stridssätten anfall och försvar beskrivna. Försvar kan däremot genomföras med flera avsikter: avvärja fiendens framträngande eller fördröja fiendens framträngande. Det sistnämnda kan också enligt reglementet benämnas "fördröjningsstrid".

Försvaret med avsikt att fördröja fiendens framträngande har i efterföljande arméreglementen utvecklats till ett eget stridssätt där kombinationen av försvar och anfall framhålls. I Arméreglemente Taktik 2013 återfinns fördröjningsstrid som ett eget stridssätt.

Om vi jämför med Tyskland så beskrev man i "Truppenführung" från 1933 "hinhaltendes Gefecht" och i en tysk utvärdering av amerikanska reglementen efter

andra världskriget framhölls betydelsen av att skilja mellan försvar och fördröjningsstrid.

Även i modern tid har en diskussion förekommit om armén endast skulle behöva två stridssätt: anfall och försvar eftersom fördröjningsstrid är en kombination av dessa. Vi har dock kommit fram till att fördröjningsstrid bör behållas som stridssätt då den som metod innehåller moment som är särskiljande gentemot övriga stridssätt. Framförallt är det den strid som bygger på eldöverfall och omgrupperingar som på lägre nivåer blir väldigt annorlunda jämfört med försvar av stridsställningar eller motståndsnästen.

Övlt Stefan Eriksson
Markstridsskolan

ENLIGT ARMÉREGLEMENTE TAKTIK

AR Taktik anger att stridssättet födröjningsstrid främst används för att lösa stridsuppgifterna fördröja och skydda, det kan också användas för att lösa uppgifterna binda och hindra.

Stridssättet födröjningsstrid ingår också som en del av stridssättet avvärjningsstrid där det kombineras med anfall och försvar.

Stridssättet är defensivt och med en begränsad ambitionsnivå.

AR Taktik definierar syftet med födröjningsstrid på följande sätt: *Födröjningsstrid genomförs främst i syfte att vinna tid för egna åtgärder. Födröjningsstrid kan även syfta till att tillfoga motståndaren förluster eller att begränsa hans utbredning.*

AR Taktiks budskap är att i regel så kan endast ett av de tre syftena uppnås samtidigt. Detta har en koppling till hur födröjningsstriden genomförs och där de olika syftena förutsätter något olika uppträdande.

- Tidsfokuserad födröjning syftar till att vinna tid och därmed skapa förutsättningar för egna verksamheter. Vid tidsfokuserad födröjning påverkas motståndaren så tidigt som möjligt och strid genomförs över hela ytan kontinuerligt intill uppgiften är löst, vilket innebär att byta terräng mot tid. Kraftsamling görs till fördröjande åtgärder både vad gäller förbandens verksamhet och nyttjande av fältarbetsresurser.
- Förlustfokuserad födröjning syftar till att reducera motståndarens styrka genom att denne tillfogas förluster. Inom ramen för förlustfokuserad födröjning utgör planerade motanfall kraftsamling och genomförs mot områden där motståndaren är sårbar. Förband som kontinuerligt påverkar motståndaren i området utgör endast mindre del.
- Utbredningsfokuserad födröjning kan användas för att begränsa motståndarens utbredning och styra motståndaren till områden som reducerar hans handlingsfrihet. Vi försvarar nyckelterräng med hög ambition så att motståndaren tvingas välja annan väg. Motståndaren styrs därmed i önskad riktning, vilket kan ske redan tidigt i området.

AR Taktik anger att: *Födröjningsstrid genomförs med en kombination av anfall och försvar samt med stöd av fördröjande fältarbeten och indirekt eld.*

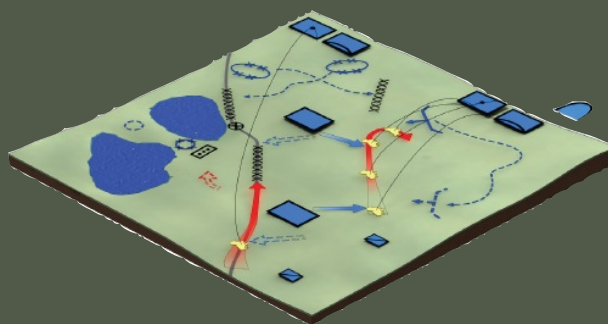
Anfall är främst tänkt att genomföras som motanfall för att till exempel påverka en hejdad motståndare. Vid begränsade möjligheter till förberedelser och fältarbeten kan födröjningsstrid genomföras med anfall som huvudstridssätt.

Försvar genomförs som försvar av stridsställningar eller motståndslinjer eller motståndsområden. Ett förband kan också tilldelas ett födröjningsområde där chefen kombinerar försvar av stridsställningar med försvar av motståndsnästen och med genomförande av eldöverfall.

Förmågan att genomföra fältarbeten som begränsar motståndarens rörlighet är den viktigaste förmågan för att kunna genomföra födröjningsstrid. Fältarbeten innebär att de tar tid för motståndaren att bryta eller röja, de hejdar motståndaren och gör honom gripbar för vår eld och de kan styra motståndaren till för oss gynnsam terräng. I kombination med fältarbeten för överlevnad ger de manöverförbanden möjlighet att lyckas i sin födröjningsstrid.

Den indirekta elden är ett viktigt komplement till den direkta elden och minorna. Förmågan till "tredimensionell pansarvärnsstrid" (minor- direkt pansarvärnseld- indirekt eld) en förutsättning för att åstadkomma verkan i motståndarens stridsfordon.

Övlt Stefan Eriksson
Markstridsskolan

Födröjningsstrid över hela områdets djup med en kombination av anfall, försvar, indirekt eld och fältarbeten.

Fördröjningsstrid

ENLIGT KOMMANDE MARKSTRIDSREGLEMENTE (MSR) 7 BRIGAD

Brigadens fördröjningsstrid sker normalt genom att bataljonerna tilldelas områden och resurser för främst indirekt bekämpning och fördröjande fältarbeten. Bataljonscheferna skall ha tydliga handlingsregler för nyttjandet av fältarbetsresurserna vad avser begränsningar i handlingsfrihet i vilken terräng som eventuellt inte får påverkas. Artilleriet grupperar för att kunna verka över så stor del av fördröjningsområdets bredd och djup som möjligt. Om möjligt avdelas bataljon eller del därav som brigadreserv för att kunna utföra motanfall.

Fördröjningsstriden kan inledas med anfall för att skapa ett djup i striden och för att skapa tid till att utföra fördröjande fältarbeten.

Valet av hur fördröjningsstriden skall föras beror framförallt på tiden till förberedelser samt terrängens beskaffenhet, men också förbandets stridsvärde och vilka resurser som kan tillföras har stor betydelse. Att dela upp brigadens område i fördröjningsområden medger handlingsfrihet för bataljonscheferna att genomföra fördröjningsstriden.

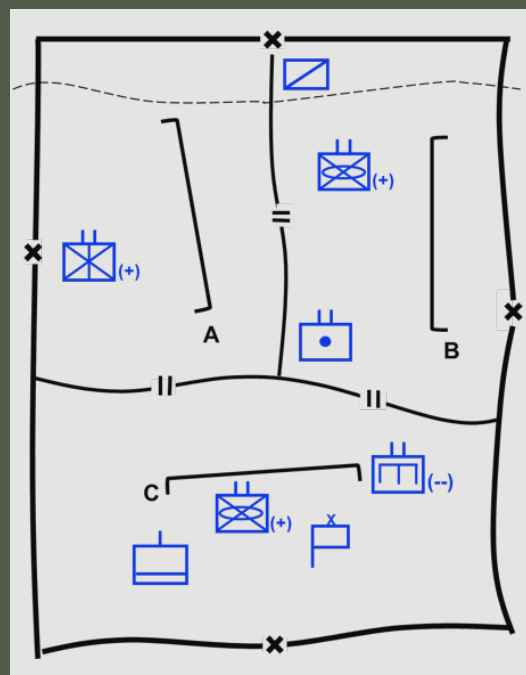
Bataljoner med uppgift att fördröja inom tilldelat område tillförs normalt förmågan till fördröjande fältarbeten ur ingenjörbataljonen, ofta genom att under begränsad tid underställas eller understöds med ett ingenjörkompani.

Brigadchefen förbereder för att i lämplig terräng kunna utföra motanfall in i de fördröjande bataljonernas områden. Detta skall vara känt från början då det begränsar bataljonernas handlingsfrihet i utförandet av fördröjande fältarbeten och sker genom att avdela minfria områden.

Fördröjande fältarbeten ger stor stridseffekt och kan försvaras med begränsade resurser. Med tillräckliga

fältarbetsresurser och förberedelsetid kan en hög ambitionsnivå för striden väljas. Inom fördröjningsstriden måste, förutom de fördröjande fältarbeten, anfallskomponenter kunna stödjas med bland annat fältarbeten för rörlighet. Inom brigadens bakre område måste rörligheten säkerställas för bland annat artilleri- och logistikenheters behov. Mineringar skall kunna genomföras med syfte att skydda flanker och stridsställningar. ■

Övlt Ola Palmquist
Markstridsskolan

Fördröjningsstrid inom tilldelade områden.

NY INSATS MINUSMA

Försvarsmakten fick i början på 2014 avisering från regeringen om att starta planering för en insats under Förenta Nationerna (FN) i Mali. Beslut fattades den 12 juni 2014 av riksdagen. Försvarsmakten är sedan tidigare involverad i stödet till Mali genom European Union Training Mission (EUTM).

Insatsen går under namnet MINUSMA som står för United Nations Multidimensional Stabilisation Mission in Mali. Sveriges bidrag kommer över tiden att omfatta cirka 250 personer där huvuddelen är stationerade i Bamako (huvudstad i Mali) samt Timbuktu (se kartan). FN insatsen är fortfarande under uppbyggnad och den totala numerären kommer enligt FN att vara cirka 11000 personer.

Bakgrunden till konflikten är som på så många andra platser i världen grundlagd genom årtionden av vanskötsel och stor fattigdom. I fallet MALI så kulminerade detta med en statskupp i slutet av 2012 med följden att Franska och Afrikanska förband med stöd av en FN resolution fick ingripa för att med hjälp av den

återstående delen av Malis armé återställa ordningen under 2013. FN och regeringen i Mali har föresatt sig att på sikt återställa kontrollen i hela Mali och det är den ambitionen som Sverige och andra länder nu skall stödja.

Stödet från Sverige har som tidigare nämnts två ben där EUTM ansvarar för utbildning av den Maliska armén och MINUSMA som har uppgiften att stödja regeringen i försöken att återupprätta territoriell kontroll i hela Mali.

FN och regeringen i Mali har även som ambition att rekonstruera landet i andra avseenden men det rör sig om reformer på framförallt politisk nivå.

Planeringen från svensk sida handlar just nu om att rekrytera, utbilda soldater och befäl samt förbereda materielen som insatsen skall använda. Enskilda personer har redan roterat ner till insatsen och fler kommer att åka ner under sommaren och hösten. Hela förbandet bedöms vara på plats i januari 2015. Dock finns det ett antal frågetecken på tidslinjalerna som Sverige inte kan påverka vilket kan medföra förseningar.

Förbandets huvudsakliga uppgift kommer att vara informationsinhämtning i det området som kallas Sektor Väst och är i huvudsak allt norr om Timbuktu. Det området är ungefär lika stort som Spanien och består i huvudsak av öken.

Klimatet kommer vara en av de faktorer som antagligen kommer att slita hårdast på personal och materiel då temperaturer över 50 grader Celsius inte är ovanligt.

Mandat för FN löper vanligtvis på ungefär ett år i taget och det planerade svenska bidraget ska kunna verka fram till första kvartalet 2016 och det återstår att se vad Sveriges fortsatta engagemang då blir. ■

Mj Thomas Rothdeutsch

PERSONNEL RECOVERY – UNDSÄTTNING

Vad är Personnel Recovery (PR)?

Den Svenska definitionen av Personnel Recovery är: Joint Personnel Recovery (JPR) är ett paraplybegrepp som utgör summan av militära, diplomatiska och civila insatser för att undsätta och återintegrera isolerad personal under fred, kris och krig, nationellt såväl som internationellt.

Den Svenska definitionen överensstämmer med både NATO och EU.

Varför behövs PR?

En nation som bidrar med militär personal till en insats har det moraliska ansvaret att se till att alla har en möjlighet att komma hem. Samtidigt finns det även en risk att en insats kan få negativt tryck från inhemsk massmedia, opinion samt politiker om landets bidrag till insatsen drabbas av förluster. Detta har gjort att PR har fått en mycket stor betydelse i dagens internationella insatser.

Det moraliska ansvaret och vetskapen hos de soldater, sjömän, flygande besättningar med flera, som deltar i insatsen att det finns ett fungerande system som kan genomföra undsättningsoperationer gör att de är villiga att ge det där lilla extra, även riskfyllda operationer. Det är med andra ord på samma sätt med PR som med förtroendet för sjukvårdskedjan med allt från fungerande transportresurser till kvalificerad sjukvård. Det måste fungera, alla måste kunna sin del och på så sätt blir det en så kallad *force multiplier*.

Ett hårt negativt massmedialt och politiskt tryck mot en internationell insats kan vara just den delen som gör att en nation blir tvungen att dra sig ur en viss insats.

Ett exempel på detta är den händelse som fick USA att lämna Somalia under Clinton-administrationen under tidigt nittital och som är filmatiserad under namnet, Black Hawk Down.

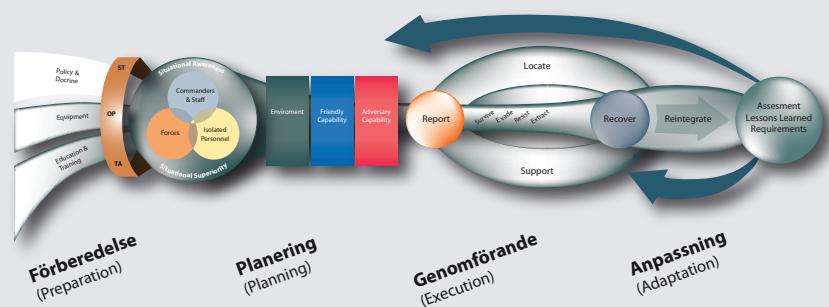
PR-systemet:

Personnel Recovery är ett system för att undsätta och återföra **isolerad personal (ISOP)**. Med isolerad personal avses militär eller civil personal som är separerad från sin enhet eller organisation i en situation som innebär att de måste använda sina kunskaper för att **överleva (Survival)**, förflyta sig dolt och undvika att bli tillfångatagen (Evasion), motstå fångenskap (Resistance) och bistå vid undsättning (Extraction), d.v.s. SERE.

När man talar om aktörerna i PR-systemet, så är de tre stycken:

- Chefer och staber – Stabsfunktionalitet, planlägger, samordnar och leder undsättningsarbetet.
- Förbandet – De resurser som ska användas för att undsätta och återföra den nödstälde personen.
- Den isolerade personen – Systemet bygger på att den nödstälde eller isolerade personen tänker och agerar på ett visst förutsägbart sätt, i enlighet med gällande Personnel Recovery Standard Operating Procedure (PR SOP).

Chefer och staber

Stabsmedlemmarna skall inom PR kunna stödja sina chefer under PR-systemets fyra faser med förberedelser, planering, genomförande och anpassning.

Detta i syfte att kunna genomföra undsättning om någon personal skulle bli isolerad.

Uppgiften är att stödja chefen med underlag för beslut. Det är alltid chefen som fattar beslut om undsättning skall genomföras eller inte och vilka resurser som skall avdelas för uppgiften.

Genomförandet i sin tur består av fem delar, rapportera, lokalisera, stödja, undsätta och återintegrera. Rapporten eller bristen på rapport i sig sätter igång själva PR-systemet. Efter rapporten arbetar man med att lokalisera och på bästa sätt stödja den nödställda/isolerade personen med allt från radiosamband, utrustning till att vid behov understödja familjen.

Förbandet

Antingen ett predestinerat undsättningsförband eller ett reguljärt förband genomför förberedelser inför och genomför sedan undsättningsoperationen på chefs order.

I förberedelserna ligger inte bara företagsplaneringen utan också inläsning av ISOPREP (Isolated Person Report) och om den isolerade har gjort någon förberedande planering, t.ex. eventuella förberedda flyktplaner eller annan omfallsplanering.

Den isolerade personen

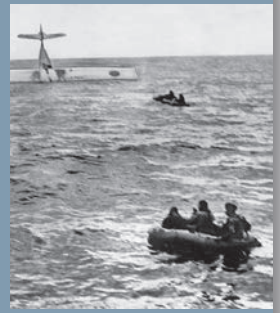
Den nödställda försöker att med hjälp av sin utrustning och sin utbildning i SERE följa den SOP PR som används i insatsområdet i syfte att möjliggöra en snabb och riskfri undsättning. Att känna till sin egen ISOPREP och flyktplan och att så långt som det är möjligt följa den egna planeringen är en förutsättning för att undsättningen skall lyckas.

Förutsättningar

För att systemet skall fungera behövs **doktriner** och **styrdokument**, **rätt utrustning** samt **utbildning** och **träning**.

Doktriner och styrdokument

Försvarmakten har sedan 2014 en handbok Joint Personnel Recovery som går att hitta på Emilia och på www.forsvarsmakten.se

Utrustning

Bland den viktigare utrustningen återfinns bl.a. radioapparater, GPS, signalmedel, överlevnadsutrustning och olika typer av transportmedel, allt från helikoptrar till vanliga hjulfordon.

Utbildning och träning

Försvarmaktens Överlevandsskola (FÖS) i Karlsborg genomför exempelvis kurser för stabsmedlemmar i PR såväl som utbildning av personal i SERE C.

För stabsmedlemmar finns två internationella kurser.

Personnel Recovery Controller handlar om att eleven ska lära sig grunderna inom PR. Eleven ska också kunna stödja chefen att undsätta en isolerad personal så att PR-operation inte påverkar enligt ovan tidigare nämnda punkter. Detta sker genom stabsspel som börjar på soldatnivå då denna har blivit isolerad. Stabsspelen fortsätter upp till stab som tvingas hantera en PR-situation på stridteknisk, taktisk och operativ nivå. Hela tiden med syftet att stödja chefen med beslutsunderlag för att kunna undsätta den isolerade personalen.

Personnel Recovery Planner handlar om att eleven skall kunna stödja chefen med framförallt förberedelser och planering inför en insats, d.v.s. operativ planering och orderskrivning. Eleven skriver ordern i annexet V (VIKTOR) PR till operationsplanen Helios för den fiktiva EU insatsen i XLAND till scenariot Viking. Det viktiga är att annexet ger order till alla tre aktörerna i PR-systemet: chefer/staber, förbanden och den eventuellt isolerade personen.

Veckan avslutas med stabspel på taktisk och operativ nivå för att undsätta Battle Group Personal på uppdrag i XLAND.

För personal med högrisk att bli isolerad/nödställd genomförs utbildning i SERE C

SEREC är från början ett koncept som riktade sig till piloter och flygande personal. Det har senare utvecklats till att inkludera all personal som räknas som högriskpersonal; risk för isolering eller tillfångatagning. Det är enheter eller förband som t.ex. JAS-piloten, patrullen som uppträder bakom fiendens linjer, eller den militära observatören som jobbar i delar av världen där man riskerar att bli kidnappad.

Under två veckor genomförs utbildningen och träningen. Under första veckan med ett dygn i klimatanläggningen som simulerar att eleverna blivit isolerade i både öken- och djungelklimat. Det är det närmsta det riktiga klimatet man kan komma i Sverige. Eleverna får där känna på den hårda och tryckande hetten som finns i öknen, hur den tar energin ur kroppen. Det övergår sedan till djungel och de får uppleva den fuktiga hetten som kännetecknar den miljön. Allt är mer eller mindre blött hela tiden och man får inte vara slarvig med att dricka då man hela tiden förlorar vätska. Båda klimatet är väldigt påfrestande och det är en väldigt lärorik upplevelse.

Andra veckan går eleverna ut på tillämpningsdelen där de får öva och bli provade i det de har lärt sig första veckan. Skolan brukar få stöd från Flygvapnet med både helikopter 16 och SK 60, vilket bidrar till en fantastisk helhetsbild för eleverna. Ett stöd som detta är ovärderligt för en SERE C kurs då konceptet till stor del är baserat runt just flygunderstöd.

Efter flera dygn i fält kommer eleverna på torsdagen tillbaka till skolan. Efter att de vårdat sin utrustning och utvärderat kursen får de sina utbildningsbevis och tygmärket ”SERE C”, som de kan bära på sin fältuniform.

Från fred till krig

PR sträcker sig över hela konfliktsskalan från fred, via kris till krig. I en fredssituation kan en bilolycka på en avlägsen väg eller en patrull som har gått vilse på fjället vara en PR-situation. De som blivit nödställda kan även under fredstid bli tvungna att använda sig av sin kunskap att överleva innan de blir undsatta.

I sådana fall genomförs Search and Rescue (SAR) och det viktigaste för de nödställda då är inte att undgå upptäckt utan att öka chanserna för upptäckt genom olika signaleringsmetoder.

Nationellt till internationellt

Det är inte bara internationellt som PR är av vikt. Även vid en konflikt på eget territorium behövs ett fungerande PR-system. Soldater som t.ex. varit skilda från sitt förband måste veta hur de skall agera för att undgå vådabeskjutning när de undsätts eller kommer åter till svenska förband. Om andra nationer eller organisationer skulle stödja Sverige vid konflikt på svenskt territorium så har exempelvis USA och NATO samt EU krav på att PR-system skall finnas i operationsområdet.

Att vikten av ett fungerande PR-system kanske inte väger lika tungt vid krig på eget territorium har sin förklaring i att det finns en större acceptans för förluster när man försvarar sitt eget lands existens.

Oavsett om man genomför insats nationellt eller internationellt, under fred, kris eller krig kommer det alltid att behövas ett fungerande PR-system. ■

*Kn Johan Wormbs
Bildmaterial från FÖS / Försvarsmakten*

PR I MALI

MINUSMA - United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali är den första FN-insatsen som har underrättelseinriktning (ISR- Intelligence, Surveillance, Reconnaissance).

Sverige kommer att delta med ett ISR-kompani samt stabsofficerare i olika staber. Redan nu har Sverige stabsofficerare på plats.

Av de europeiska nationerna kommer Nederländerna stå för det största styrkebidraget med olika förband bl.a. helikopterförband bestående av både attack- och transporthelikoptrar. De kommer även ha polismen- torer och liksom Sverige även stabsofficerare på plats.

Svenskarna, som kommer vara den näst största euro- peiska styrkan, skall ha sin camp i staden Timbuktu i den mittre delen liksom Nederländerna i staden Gao.

Mali är ett mycket stort land med mycket begränsad infrastruktur, speciellt när det gäller den norra delen. Även i mittre delen, där både svenskar och holländare skall verka, är infrastrukturen dålig. De stora avstån- den och den dåliga infrastrukturen innebär att heli- koptrar kan bli det uteslutande transportmedlet vid genomförandet av undsättningsoperationer.

Klimatet i Mali varierar från ökenklimat i norr till mer fuktigt i söder.

Förutom dessa utmaningar för en eventuellt isolerad person är Mali dessutom ett av världens farligaste när det gäller infektionssjukdomar.

Till skillnad från insatsen i Afghanistan finns för när- varande inte de resurser man behöver för ett fungerande PR-system i Mali, speciellt som avstånden är mycket stora och vägarna dåliga och få.

FN-insatsen har en Personnel Recovery Coordination Cell (PRCC) på högkvarteret (FHQ) i Bamako men, just nu, inga dedikerade resurser för att genomföra någ- ra direkta undsättningsoperationer (PR-operationer).

De mer potenta resurserna för att kunna genomföra PR-operationer bidrar Nederländerna med. Frankrike som fortfarande finns kvar i landets mittre del, under Operation SERVAL, kan även möjligtvis bidra med re- surser i händelse av en PR-operation. Frankrike ingår dock inte i själva FN-insatsen.

Utmaningarna är många men alla i insatsen ingående europeiska länder är måna om att göra det bästa av situationen och de resurser som finns.

För närvarande jobbar Insatsstaben med hur samord- ning av och möjligheter att utnyttja de resurser som kommer att finnas på plats kan ske på ett så effektivt sätt som möjligt.

Orderarbeten gällande PR för MINUSMA och Mali tar sin form och de inblandade länderna ser över sina möj- ligheter att stötta PR-systemet i MINUSMA, Mali. ■

NU LÄMNINGAR VI CNL.

Campen för det brittiska PRT MeS var placerad väster om stadskärnan. Campen var trångbodd, men fungerade väl utifrån de initiala uppgifter som skulle lösas. Det fanns en eftersträvansvärd närhet till befolkningen, men utvecklingspotentialen var begränsad. Eftersom Sverige såg ett långsiktigt engagemang i Afghanistan så beslutade Sverige att bygga en ny camp, fortfarande i staden, med närhet till befolkningen, men närmare flygplatsen. Campen placerades således i den sydöstra delen av staden.

Arbetet med att uppföra campen påbörjades hösten 2005. Arbetsnamnet för den nya campen var inledningsvis Camp Nobel. Senare innan invigningen fick den namnet Camp Northern Lights. Uppförandet av campen förlöpte inte helt friktionsfritt. Dels var det

en logistisk utmaning att upprätta en Camp så avlägset från Sverige, utan vare sig sjö- eller järnvägsförbindelse. Den mesta materiel fick flygas in till MeS. Materiel anlände med flyg en till fyra gånger i veckan från november till mars, sammanlagt 73 flyg med materiel. Dessutom blandades förbandsmateriel med byggnationsmateriel vilket skapade viss frustration hos mottagarna. Dels bjöd den årstid då campen uppfördes på en mängd utmaningar, vädret med nederbörd och kyla försvårade både transporter och byggnation. Dessutom förvärrades säkerhetsläget succesivt under hösten 2005, en faktor som också påverkade uppförandet av campen.

Till slut blev CNL klart, eller - en camp blir väl aldrig klar? CNL har byggts om och till och succesivt förbättrats varje år. Allt för att möta nya hotbilder och

Faktaruta Camp Northern Lights

15 mars fattades beslut att campen skulle heta Camp Northern Lights.

Yta 225*325 m

73 000 kvadratmeter

Invändig asfaltslinga på 960 m.

Campen byggdes ursprungligen för 250 personer men har under åren utökats till 400 pers.

Campen har

- eget renat drickbart vatten.

- eget reningsverk för avloppsvatten.

- egen producerad kraft av 9 st elverk.

Vattenförbrukning 40 000 liter/dygn

Drivmedelsförbrukning 30 kbm/vecka.

Anläggningskontoret Näsby Park fick uppdraget att etablera campen på hösten 2005, överlämning till förbandet FS 11 skedde 14 mars 2006.

Det brittiska PRT MeS, 2005. Bilden är hämtad ur FS10 Minnesbok.

CNL under byggnation. Bilden är hämtad ur FS10 Minnesbok.

Camp Northern Lights (CNL) togs i operativt bruk den 15 mars 2006. Campen var då inte helt färdig utan fick slutföras senare. Campen byggdes för att omhänderta de behov som uppstod när Sverige tog över ansvaret från Storbritannien för Provincial Reconstruction Team Mazar-e-Sharif (PRT MeS).

fylla de behov som förbanden behöver. CNL har huserat kontingenterna FS11 till FS26. De flesta som tjänstgjort under dessa kontingenter har någon gång passerat, verkat eller bott på denna pärla i Central Asien.

Nu drygt 8 år senare efter uppförandet av CNL, går ISAF insatsen mot sitt slut. Framtida personalvolymmer samt det operativa behovet inför kommande insats

Resolute Support Mission (RSM), medför att CNL kan överlämnas till Afghanerna. Det är Ministry of Defense (MoD) som övertar campen. Men före det att campen kan överlämnas, måste viss utrustning tas bort och infrastrukturen anpassas efter deras behov. Det arbetet utförs just nu av kontingenten FS27. ■

Övlt Teddy Larsson

En ny mission med gammalt namn

EUTM SOMALIA

Jag har blivit ombedd att skriva en betraktelse över EUTM Somalia och de uppgifter som vi är satta att lösa och den miljö där vi verkar. Naturligtvis skall också den svenska delen av insatsen lyftas fram och beskrivas vilket sker i den senare delen av betraktelsen.

Först av allt vill jag inleda med att utveckla rubriken till denna betraktelse: EUTM Somalia – En ny mission med gammalt namn. Vid årsskiftet avslutades EUTM Somalias verksamhet i Uganda. Från 2010 och fram till den 31 december 2013 hade EUTM Somalia med stor framgång utbildat och tränat somaliska soldater, underofficerare och officerare vid den så kallade Bihanga Training Camp (BTC). Cirka 3600 somalier utbildades och tränades under dessa år. Sverige deltog under hela denna tid med personal i insatsen. Allt utbildning skedde med bra förutsättningar och i en säker miljö.

Från 1 januari 2014 ändrades insatsen helt. All verksamhet flyttades över till Somalia och Mogadishu. Mandatet ändrades och utvecklades till att innehålla uppgifterna att mentorera och rådgiva på operativ och strategisk/politisk nivå samt fortsätta med träning och utbildning men i ett annat format. Det sistnämnda innebärande fokus på specialistkurser behovsstyrda av den somaliska försvarsmakten samt utbildning och träning av blivande somaliska utbildare. All denna träning styrs genom en årlig träningskalender som samordnas av FN och där alla aktörer, exempelvis AMISOM som är African Unions fredsskapande¹ insats i Somalia, samordnas och koordineras i tid och rum samt övningsmålsättningar. Bara under 2014 planerar EUTM-S att utbilda över 2000 somalier enligt denna av somalierna efterfrågade utbildning och träning.

Detta är nu endast en av tre uppgifter som återfinns i det nya mandatet. De övriga uppgifterna är som beskrivits ovan rådgivning och mentorering vid det somaliska försvarsdepartementet och den somaliska försvarsmaktens högkvarter. Dessa uppgifter löses genom bl.a. utpekade ”military advisors” till Försvarsminister och ”Chief of Defence”. Utöver detta så stöder EUTM med Security Sector Reforms (SSR) rådgivning och stöd vid utarbetande av doktriner och policy inom alla säkerhetssektorer inom det somaliska regeringskansliet, bl. a. försvarsmakten och polisen. Även detta samordnas av FN men här inflätas den europeiska unionens politiska nivå i arbetet på ett mycket konkret och tydligt sätt. Just nu kan en tyngdpunktsförskjutning ses ske mot dessa uppgifter.

Anledningen till denna förskjutning av uppgifter beror främst på situationen i Somalia. Somalia har varit i krig i nästan 25 år och kan sägas vara i krig fortfarande. Landet är ytters fattigt och stora delar av befolkningen har inte upplevt annat än krig. Just nu kan man påstå att ett krig pågår, ett krig mot Al Shabbab. Detta krig sker samordnat mellan AMISOM och den somaliska armén. Just nu saknas i stort sett alla strukturer och möjligheter för den somaliska Regeringen och försvarsmakten att utöva kontroll och styrning utanför Mogadishu. Det är utifrån denna situation som EUTM-S stödjer med mentorering och rådgivning.

¹ AMISOM fredsskapande insats innebär komplexa operationer i en krigsmiljö med förluster både på den egna och motståndarens sida.

Pga 20 års inbördeskrig har tyvärr väldigt få av de somaliska soldaterna haft möjlighet att gå i skola. Det blir då, minst sagt, en pedagogisk utmaning att försöka förklara varför den röda pilen på kompassen alltid pekar mot något som kallas för magnetiska nordpolen. ENKELHET har fått bli ledordet för all vår utbildning.

Situationen i Somalia och Mogadishu där vi svenskar återfinns kan sägas vara mycket komplex och svår att förstå. Strider och attentat pågår dagligen i Somalia och så även i Mogadishu. Vad som är strider mellan Al Shabbab och AMISOM och vad som klanstrider och kriminalitet är nästan omöjligt att förklara. Detta gör att säkerheten för all personal är och kommer alltid vara prioritet ett.

Miljön och den rådande säkerhetssituationen i Somalia samt EUTM Somalias nya mandat och därmed uppgifter, gör att EUTM Somalia är en helt ny mission med ett gammalt namn. Detta måste förstås för att den svenska insatsen och därmed viljan till resultat skall få genomslag.

I Mogadishu med svenska träningsteamet

Den 23 februari 2014 påbörjade European Union Training Mission (EUTM) Somalia sin första utbildning i Mogadishu. All verksamhet hade då flyttat från Bihanga i Uganda till Mogadishu. Syftet med insatsen är att stärka den somaliska staten och dess institutioner. Detta gör man genom att utbilda militära förband samt agera mentor åt den högsta militära ledningen i Somalia. Svenska bidraget till EUTM Somalia består just nu av 6 instruktörer och 4 stabsofficerare.

Det svenska träningsteamet har under våren tillsammans med två ungerska och 8 italienska instruktörer genomfört repetitions- och instruktörsutbildning av

Svensk och somalisk instruktör placerar ut IEDer som soldaterna senare skall lära sig att upptäcka.

Internationell media följer utbildningsinsatsen i Somalia.

Dageleven ställer upp plutonen och kontrollerar så att alla är på plats. Innan utbildningen avslutas för dagen sjungs somaliska nationalsången.

Uthämtning av vapen hos den ugandiske (AMISOM) kvartermästaren.

Visa, instruera, öva, öva... pröva. Här visar två svenska instruktörer hur man transporterar en skadad kamrat.

En av de nyutbildade somaliska instruktörerna förtydligar hur man genomsöker en nedkämpad motståndare.

Utbildning i personlig maskering.

Insatsen är multinationell. På bilden syns instruktörer från Italien, Ungern, Spanien och Sverige.

34 somaliska soldater som tidigare blivit utbildade av EUTM i Bihanga.

Träningssteamet stödjer nu en 8 veckors "Reintegration Course". Kursen syftar till att av 275 somaliska soldater forma två somaliska kompanier som ska kunna genomföra offensiva operationer tillsammans med African Union Mission in Somalia (AMISOM). AMISOM har, på FN-mandat, till uppgift att stabilisera läget i landet så att FN och den nuvarande regeringen kan återskapa en fungerande statsapparat.

Träningssteamet genomför kursen tillsammans med AMISOM, FN samt de somaliska instruktörer som teamet tidigare utbildat. Utbildningen är tänkt att genomföras 6 dagar i veckan men oftast blir det bara 4-5 dagar bla pga begränsad transportkapacitet och varierande hotbild. Utbildningspassen består av allt från grundläggande vapenutbildning, C-IED och utbildning i mänskliga rättigheter till plutons anfall.

Utbildningsförutsättningarna är i dagsläget begränsade. Somaliska armén och AMISOM är i strid dagligen med Al-Shabaab och man prioriterar därmed frontförbanden vilket gör att många av soldaterna som teamet utbildar saknar uniform och kängor. Det finns heller inte vapen eller stridsutrustning till alla utan de få riktiga vapen som finns att tillgå används för ren vapenutbildning. Vid stridsutbildning använder soldaterna vapenattrapper som teamet själva har skruvat ihop av virke som var tänkt till målmateriel. Dessutom så är många av soldaterna sjuka i bla malaria och flera av dem har gamla skottskador vilket påverkar stridsvärdet negativt. Soldaterna är trots dessa förutsättningar mycket ambitiösa och tar till sig av den utbildning som erbjuds på ett mycket bra sätt.

Vi i teamet lever i en väldigt dynamisk miljö där förutsättningarna ändras i princip dagligen. Detta är utmanande samtidigt som det är inspirerande! Ett av våra ledord var sedan tidigare FLEXIBILITET och det har vi verkligen fått leva upp till!

Det här är en förstainsats och många av problemen som vi upplevt är på väg att lösas. Den närmsta tiden kommer utvecklingen för EUTM i Somalia gå mycket snabbt och framtiden ser riktigt ljus ut! ■

Öv Anders Svensson
Deputy Commander EUTM Somalia

Pga hotbilden bedrivs all utbildning inne på en väl skyddad träningsanläggning.

ARMÉNYTT

- Vad vill du läsa om i Arménytt?
- Vilka frågor tycker du förtjänar mer uppmärksamhet och fördjupning?

Skicka dina förslag och kommentarer till: armen@mil.se

Kommentera artiklarna i detta nummer av Arménytt.
Gå in på www.armebloggen.se och klicka på inlägget:
Arménytt nummer 1 2014 och lämna din kommentar.

ARMÉBLOGGEN

- Har du erfarenhet från utbildning, övning eller insats som du tror andra kan ha nytta av?
- Vad tycker du om utvecklingen i armén och Försvarsmakten?

Berätta vad du tycker. Skriv ett inlägg till Armébloggen!
Skicka ditt bidrag till: armen@mil.se

FÖRSVARSMAKTEN